

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. P. Z.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. K. V., advokátom v P., proti žalovaným **1/ J. M.**, bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. J. M., advokátom v P., **2/ M. M.**, bývajúcej v P., **o zaplatenie 22 517,79 eur (678 371,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13 C 292/2000, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. januára 2009, sp. zn. 7 Co 63/2008, 7 Co 9/2009 v spojení s opravným uznesením z 29. júna 2009, sp. zn. 7 Co 63/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 468,49 eur k rukám JUDr. J. M., advokáta v P., do 3 dní.

Žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 28. januára 2008, č.k. 13 C 292/2000-316 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/, 2/ zaplatenia sumy 678 371,-- Sk s 0,2 %-ným úrokom z omeškania denne zo sumy 330 462,-- Sk počnúc od 7. decembra 1998 a zo sumy 346 909,-- Sk počnúc od 8. februára 1999. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1/ trovy konania vo výške 186 208,-- Sk a žalovanej 2/ trovy konania vo výške 43 835,-- Sk, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovi zároveň uložil povinnosť nahradiť štátu na účet Okresného súdu Prešov trovy konania vo výške 5 400,-- Sk do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vec právne posúdil podľa ustanovenia § 536 ods. 1 a § 537 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 580 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že bolo preukázané, že žalobca má proti žalovaným 1/, 2/ pohľadávku vo výške 548 371,-- Sk (678 371,--Sk znížené o 130 000,-- Sk, ktoré zaplatili žalovaní 1/, 2/ spoločnosti D., a.s.). Žalovaní 1/, 2/ voči pohľadávke žalobcu započítali svoju pohľadávku vzniknutú z titulu omeškania žalobcu s plnením zmluvy minimálne do 23. marca 1999, nakoľko do tohto dňa neboli odstránené všetky nedostatky na stavbe. Žalovaným 1/, 2/ tak vzniklo právo na zmluvnú pokutu vo výške 0,2 % denne za každý deň omeškania z celkovej sumy z ceny celého diela. Keďže hodnota celého diela bola minimálne vo výške 1 523 898,-- Sk a doba omeškania žalobcu trvala od 1. septembra 1998 do 23. marca 1999 majú žalovaní 1/, 2/ právo na zmluvnú pokutu vo výške 41 % z dohodnutej ceny diela, čo činí minimálne 624 798,-- Sk. V dôsledku započítania pohľadávka žalobcu zanikla a preto súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 148 O.s.p.

Okresný súd Prešov uznesením z 23. apríla 2008, č.k. 13 C 292/2000-340 uložil žalobcovi zaplatiť v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 32 838,-- Sk podľa položky č. 1 a/ Sadzobníka súdnych poplatkov.

Krajský súd v Prešove, konajúci o odvolaniach žalobcu, rozsudkom z 22. januára 2009, sp. zn. 7 Co 63/2008, 7 Co 9/2009 v spojení s opravným uznesením z 29. júna 2009, sp. zn. 7 Co 63/2008 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a napadnutý rozsudok a uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania vo výške 408,44 eur k rukám advokáta JUDr. J. M., do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovanej 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a vyslovil, že žalobca nemá právo na ich náhradu. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Výrok o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov odôvodnil tým, že zo strany žalobcu nebol naplnený ani jeden z predpokladov pre priznanie tohto oslobodenia. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením

§ 241 ods. 2 písm. c/ a § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že nesprávnym postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súdy oboch stupňov bez akéhokoľvek procesného rozhodnutia zmenili označenie žalobcu z mena Ing. P. Z. na meno neexistujúcej osoby označenej ako Ing. J. Z. Mal za to, že takéto porušenie je dôvodom dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. c/ O.s.p., nakoľko súdmi označený Ing. J. Z. nemal procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania, ako i podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., z dôvodu, že nesprávnym označením žalobcu za Ing. J. Z. mu odňali možnosť konať pred súdom. Podľa názoru žalobcu postupom súdov došlo k porušeniu jeho ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Za vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. označil žalobca tiež skutočnosť, že prvostupňový súd ho nevyzval na vyjasnenie uplatneného nároku na zmluvnú pokutu, ktorú v žalobe omylom označil ako úrok z omeškania a o tomto nároku nerozhodol. Mal za to, že takýmto procesným pochybením súdu mu bola odňatá možnosť konať pre súdom a riadne si uplatňovať celý svoj nárok, teda nielen nárok na zaplatenie dlhu ale i nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Taktiež namietal, že prvostupňový súd si jednostranne osvojil len tvrdenia žalovaných 1/, 2/, odmietol vykonať ním navrhnuté dôkazy, neumožnil mu predniesť záverečné stanovisko, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým vykonaným dôkazom podľa § 123 O.s.p. Rozsudky oboch súdov považoval v celom rozsahu za zmätočné a nepreskúmateľné a namietal, že súdy nerešpektovali záväzný právny názor vyslovený odvolacím súdom v uznesení zo dňa 26. marca 2007, sp. zn. 1 Co 97/2006. Namietal tiež výšku priznaných trov konania súdom prvého stupňa žalovaným z dôvodov, že im bolo súdom priznané viac, ako požadovali. Obdobne považoval za nesprávny aj výrok napadnutého rozsudku i vo vzťahu povinnosti žalobcu nahradiť štátu trovy vo výške 5 400,-- Sk, lebo je nepochybné, že boli vyvolané správaním sa žalovaných, ktorí spochybňovali hodnotu vykonaného diela. Žalobca v dovolaní tiež navrhol, aby dovolací súd podľa § 243 O.s.p. odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí až do rozhodnutia dovolacieho súdu. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci, tak ako ho uvádzal v konaní pred súdmi.

Žalovaný 1/ navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť a zaviazať ho k náhrade trov dovolacieho konania vo výške 934,34 eur.

Žalovaná 2/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania

vyľúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že súdy oboch stupňov bez akéhokoľvek procesného rozhodnutia zmenili označenie žalobcu z mena Ing. P. Z. na meno neexistujúcej osoby označenej ako Ing. J. Z., pričom takéto porušenie je podľa názoru žalobcu dôvodom dovolania aj podľa ustanovenia § 237 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 164 O.s.p. súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí

účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

Citované ustanovenie oprávňuje súd opraviť v rozsudku kedykoľvek i bez návrhu chyby v písaní a počítaní a iné zrejme nesprávnosti, t.j. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním v duševnej, či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku a ktoré sú zrejme. Zákon má na mysli písárske chyby, omyly v súčtoch a pod.

V zmysle citovaného ustanovenia O.s.p. možno (okrem iného) vykonať opravu aj inej zrejmej nesprávnosti. Oprava sa môže týkať všetkých častí vydaného rozhodnutia, t.j. aj jeho záhlavia, a to aj v časti týkajúcej sa presného označenia účastníkov konania. Opravou však nie je možné vykonať zmenu v osobe účastníka označením úplne iného subjektu, než v žalobe uvedeného.

Ako je zrejme z písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, pri prepise označenia mena žalobcu došlo k zrejmej nesprávnosti, keď v záhlaví rozsudku namiesto krstného mena „P.“ uviedol odvolací súd krstné meno „J.“. Nesprávne označenie mena žalobcu následne prevzal prvostupňový súd vo svojom ďalšom procesnom postupe. Nápravu uvedenej zrejmej nesprávnosti učinil odvolací súd opravným uznesením z 29. júna 2009, sp.zn. 7 Co 63/2008, ktorým opravil záhlavie napadnutého rozsudku v časti označenia žalobcu tak, že správne znie: „.....vo veci žalobcu Ing. P. Z.....“. Nesprávne označenie inak nepochybne existujúceho účastníka konania bolo teda riadne odstránené postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 164 O.s.p. a preto nie je opodstatnené tvrdenie žalobcu, že v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. f/ a § 237 písm. c/ O.s.p.

Odňatie možnosti konať pred súdom žalobca odôvodnil aj tým, že prvostupňový súd ho nevyzval na vyjasnenie uplatneného nároku na zmluvnú pokutu, ktorú v žalobe omylom označil ako úrok z omeškania.

Dovolací súd po preštudovaní spisu dospel k záveru, že ani táto námietka žalobcu nie je dôvodná.

Keďže súd (až na prípady uvedené v zákone - viď § 81 ods. 1 O.s.p.) nezačína konanie z vlastnej iniciatívy, ale na podnet účastníka, je zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie

konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej ustanoveniu § 79 ods. 1 O.s.p.

Najdôležitejšou obsahovou náležitosťou žaloby je žalobný návrh (petit). V ňom žalobca uvádza, ako by podľa jeho želania mal súd rozhodnúť, resp. ako by mal znieť výrok jeho rozsudku. Ním zároveň stanovuje rozsah požadovanej súdnej ochrany a určuje súdu medze toho, o čom a ako má rozhodnúť. Pretože v podstate ide o návrh súdneho výroku, kladie zákon na formuláciu petitu určité požiadavky, rešpektovaním ktorých sa zabezpečuje presnosť a určitosť výrokov rozsudkov. Občiansky súdny poriadok, ktorý vyžaduje, aby žalobcov návrh bol vyjadrený úplne presne a určito, zohľadňuje zároveň, že pri podaní žaloby, t.j. na začiatku procesu posudzovania skutkových a právnych okolností rozhodujúcich pre tú - ktorú vec, nemusí byť ešte známe ich celkový rozsah a dopad na prejednávajúcu vec; práve preto pripúšťa procesnú možnosť, aby žalobca za konania so súhlasom súdu spresnil žalobu a dokonca ju aj zmenil (§ 95 ods. 1 O.s.p.). Uvedená možnosť nemení nič na povinnosti žalobcu vymedziť vždy petit žaloby spôsobom dostatočne presným, zrozumiteľným a určitým, umožňujúcim kedykoľvek v konaní jasnú orientáciu v tom, čo je predmetom konania. Ani vo vyššie spomenutých prípadoch, kedy žalobcovi určité dôvody subjektívnej alebo objektívnej povahy môžu spôsobovať ťažkosti pri formulovaní a obsahovom vymedzení žalobného návrhu, nemožno ustúpiť od požiadavky určitosti žalobného petitu, pretože ten je pre súd vždy rámcom rozhodovania, z ktorého nesmie vybočiť a ktorý môže prekročiť len v taxatívne vymedzených prípadoch (§ 153 ods. 2 O.s.p.). Kedykoľvek v priebehu konania musí byť zrejmé, o čom sa koná; to, čo je predmetom konania, ale v žiadnom prípade nemôže byť určené až dodatočne výsledkami súdneho dokazovania (vrátane dokazovania znaleckým posudkom).

Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca formuloval petit žaloby tak, že sa voči žalovaným 1/, 2/ domáha zaplata sumy 678 371,-- Sk s 0,2 %-ným úrokom z omeškania denne zo sumy 330 462,-- Sk počnúc od 7. decembra 1998 až do zaplata a zo sumy 346 909,-- Sk počnúc od 8. februára 1999 až do zaplata a náhrady trov konania na súdnom poplatku vo výške 27 134,-- Sk a trovách právneho zastúpenia, priamo na účet advokáta JUDr. K. V., všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Uvedený petit žaloby bol presný, určitý a zrozumiteľný a preto súd prvého stupňa nemal dôvod vyzývať žalobcu na vyjasnenie uplatneného nároku v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p. Žalobca mal v konaní procesnú možnosť so súhlasom súdu žalobu spresniť a dokonca ju aj zmeniť (§ 95 ods. 1 O.s.p.), túto

však nevyužil. Nie je teda opodstatnené jeho tvrdenie o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní tiež namietal, že prvostupňový súd mu neumožnil predniesť záverečné stanovisko, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým vykonaným dôkazom podľa § 123 O.s.p. a týmto postupom mu odňal možnosť konať pred súdom.

V občianskom súdnom konaní má účastník nielen procesné právo (zároveň povinnosť) označiť dôkazné prostriedky na preukázanie ním tvrdených skutočností (viď § 101 ods. 1 O.s.p. a § 120 ods. 1 O.s.p.), ale tiež právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (viď § 123 O.s.p.). Právo účastníkov vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu sa v konaní realizuje tak, že predseda senátu spravidla bezprostredne po vykonaní každého dôkazu umožní účastníkovi, aby sa k nemu bezprostredne vyjadril a aby uviedol všetko, čo pri hodnotení vykonaného dôkazu považuje za významné. Vyjadrenie k vykonanému dôkazu je jedným z podkladov, na základe ktorých súd pri rozhodovaní vo veci samej hodnotí dôkazy. Právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom nemožno zamieňať s možnosťou účastníkov na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (§ 118 ods. 3 O.s.p.), pretože obsah a účel týchto procesných práv účastníka je rozdielny. Procesná možnosť účastníka vyjadriť sa k vykonanému dôkazu (napr. z hľadiska vierohodnosti svedka a jeho vzťahu k prejednávanej veci, pravosti a správnosti listiny, osoby a odbornej spôsobilosti znalca, vecnej správnosti postupu súdu pri vykonávaní ohliadky a pod.) musí súd vytvoriť účastníkovi už v rámci dokazovania. Naopak procesnú možnosť zhrnúť návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci je súd v zmysle § 118 ods. 3 O.s.p. povinný vytvoriť účastníkovi až na záver pojednávania (v „záverečnej reči“) môžu účastníci zhrnúť svoje návrhy, vyjadriť svoj názor na vykonané dokazovanie z hľadiska jeho úplnosti, zákonnosti, môžu v nej tiež vyjadriť svoj názor, z akých skutkových a právnych záverov by mal súd vychádzať a ako by mal vec po právnej stránke posúdiť.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní z 8. októbra 2007 a 21. novembra 2007 (č.l. 301 a 304 spisu) nevyplýva, že by prvostupňový súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v rozpore s právnymi predpismi a žalobcovi a jeho právnomu zástupcovi znemožnil uplatniť uvedené procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov. Žalobca, prípadne jeho právny zástupca,

mohli svoje výhrady proti takémuto prípadnému postupu súdu uplatniť priamo na pojednávaní a žiadať o ich zachytenie do zápisnice o pojednávaní. Nakoľko tak neurobili, nie je možné považovať tvrdenia žalobcu za zodpovedajúce skutočnosti.

K námietke žalobcu, že prvostupňový súd nevykonal ním navrhnuté dôkazy dovolací súd uvádza, že táto námietka žalobcu nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol a odvolací súd dôvody, pre ktoré rozhodnutia súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

K námietke žalobcu, že súdy nerešpektovali záväzný právny názor vyslovený odvolacím súdom v uznesení zo dňa 26. marca 2007, sp. zn. 1 Co 97/2006, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že nerešpektovanie záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý zaujal vo svojom zrušujúcom uznesení, sa prieči § 226 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Nerešpektovanie záväzného právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v zrušujúcom

uznesení ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p., lebo nevykazuje znaky niektorej z väd, ktoré sú taxatívne vymenované v tomto ustanovení. Otázkou, či napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom dovolateľom vytýkanou nesprávnosťou, by sa z tohto dôvodu mohol dovolací súd zaoberať len ak by dovolanie bolo procesne prípustné (o tento prípad ale v danej veci nešlo).

K tej časti dovolania, v ktorej žalobca tvrdí, že postupom súdov bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach prezentoval svoj názor, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01). Právo na súdnu ochranu nie je právom na úspech v súdnom konaní. Toto základné právo nezahŕňa ani právo na to, aby všeobecné súdy v civilných konaniach v celom rozsahu rešpektovali a uznávali procesné úkony každého z účastníkov bez zreteľa na ich povahu, dôsledky a vzťah k predmetu konania (napr. II. ÚS 37/01). Všeobecné súdy postupom, ktorým rešpektujú platný Občiansky súdny poriadok nemôžu porušiť základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 811/00).

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle

§ 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanému 1/ náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytol žalovanému 1/ vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 24. novembra 2009 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 386,74 eur, čo pri pripočítaní náhrady výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (6,95 eur) a DPH (74,80 eur) predstavuje spolu 468,49 eur. Žalovanej 2/ trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. februára 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Adriána Borovská